

Giedra, šilčiau, temp. 85°.
Saulė teka — 6:20, leidžiasi — 7:18.

Midwest Inter-
Library Center
1721 Cottage Grove Ave

UNITED PRESS-NAUJINIŲ
1 CENT 1

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Phone Canal 6-4360

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXIX.

Price 5c

Chicago 8, Ill. Penktadienis, Rugsėjo-September 5 d., 1952

Kaina 5c

No. 210

KOMUNISTAI TURI SAVO DARBO FEDERACIJA

KAIP DABAR ATRODO LATVIJOJE

Per Gotlandą į švediją pabėgę penki latvių žvejai, kurių du gimę Lietuvoje: Palangoj ir Šventoj, papasakojo, kad 5-sis iš eilės visoj Sov. Sąjungoj ir į ją inkorporuotose kraštuose prekių apiginimas, kurį taip garsina Sovietų propaganda, faktiškai į kainas žymiau neatšilipė. Žmonės neturi pinigų, nemaža prekių trūksta, užtat netruksta degtinės — ja norima kraštą nūgirdyti. Produktų kainos — panašios kaip Lietuvoje: 1 kg. mėsos kaštuoja 18—25 rublių, 1 kg cukraus — 10—20, 1 kg sviesto — 35—45, margarino — 25, batai — 350, dviratis — 800, radijo aparatas — 700 — 1,700, žieminis paltas — 1,200.

Karinė tarnybą (nuo 2 iki 5 metų) turi atlikti, kaip caro laikais, Rusijoje. Vidūniškai tarnauti tenka trejus metus, karo laivyne — 6, aviacijoje — 7 mėtus. Tačiau latviai į aviaciją nepriimami. Kiti su sovietiniais daliniais stovi Lenkijoje, Sibire ar net Vokietijoje. Liepoja su 75,000 gyventojų jau 1945 m. paversta sovietine tvirtove. Nė vienas pilietis negali be specialaus leidimo į ją atvykti, o visi į ją vedą keliai ir geležinkeliai griežtai kontroliuojami. Nuo 1951 m. likviduotas Liepojos civilinis uostas, caro laikais buvęs vienas iš žymiausių tranzitinių uostų. Tat kaip tik pavirtina tezę, kad Pabaltijo kraštai buvo okupuoti ne ūkiniais sumetimais, bet kariniais.

Karinės apygardos štabas stovi Rygos mieste. Visi svarbiausi viršininkai yra rusai, daugumas įsakymų iš Rygos eina taip pat jau rusiškai, visa sovietų korpa, stovinti Latvijoje, sudaro tik rusai, o pradžios mokyklose jau nuo trečios klasės mokoma rusiškai. Veik pusė latvių komunistų partijos narių — taip pat rusai, ten taip pat nemaža įkurdinta rusų darbininkų, daugiausia demobilizuotų kareivių. Pabėgusieji mano, kad rusai su naujaisiais ateiviais iš Rytų sudarys jau 40 proc. visų gyventojų. Latvių beliek tik apie 1,250,000 iš buvusių 2,100,000 gyventojų, bet ir tie patys smarkiai sovietinami. Kaimuose latvių skaičius sumažėjęs per pusę. Visur valdininkų skaičius penkis kartus didesnis nei nepriklausomais Latvijos laikais. Net ir jų žvejų kolchozui vadovauja 25 viršininkai, iš jų 5 politiniai vadovai, kitai tarus, 11 žvejų prižiūri vienas biurokratas. Tačiau, nepaisant sunkių režimo sąlygų, komjaunimo skaičius neauga, nors rusifikacija ir daro savo. Pavyzdžiui, jau latvių tautiniai kostiumai ir motyvai maišomi su slavų motyvais. Panaikintos ne tik religinės Velykų ir Kalėdų šventės, bet šiemet taip pat panaikinta tradicinė Joninių šventė, kaip "buržuazinė". Žmonių pasipriešinimas neturi organizuotų formų, bet vyksta pasyviai. Ypač kritiškai nusiteikę sunkiosis pramonės darbininkai.

Iš gaunamų pranešimų latvių vadovybė pasidarė išvadą, kad didžiausios masinės deportacijos ten buvo baigtos 1949 metais, kada apie 30,000 valstiečių ir "buožių" buvo išvežti daugia-

(Nukelta į 4 psl.)

Vėliausios Žinios

—Gen. Eisenhoweris, atvykęs į Philadelphia, buvo 250,000 žmonių panašiai džiaugsmingai sutiktas, kaip ir Rooseveltas 1940 metais savo rinkiminės kampanijos metu.

—Garsusis smuikininkas Fritz Kreisler, uždirbęs per metus daugiau, kaip \$1.3 mil., pateko į sunkumus dėl nesumokėtų mokesčių vyriausybei.

—Montreal, Kanadoj atidaro penktadienį pirmoji televizijos stotis.

—Minint Japonijos kapituliaciją prieš 7 metus Maskvos radijas ir spauda skelbia, kad japonus nugalėjo ir sumušė raudonoji armija.

—Prancūzų policija Tunesijoje užtiklo 5 arabų nacionalistų pogrindžio centrus ir suėmė visą eilę asmenų.

—7 rusų kasyklų ekspertai Kinijoje žuvo, užvažiavus sunkvežimiu ant nacionalistų partizanų padėtos minos Tungsteno Kwantungo provincijoje.

—Pabėgęs iš šveicarų kalėjimo vokietis šnipas Buchman, kuris nuteistas kalėti visą gyvenimą, buvo pagautas 32 mylios nuo pabėgimo vietos, užėjus jam naktį paprašyti nakvynės.

—Sovietų kareiviai pagrobė iš vakariečių zonos Vienoj vėl 1 austrų ir automobiliu nusigabeno į savo zoną.

Riaušės Indijoj

BOMBEJUS, Indija. — Hyderabad mieste, kur daugiausiai yra įsigalėję komunistai, buvo kilusios kruvinos riaušės, prasidėjus ginčams nepriimti į valdines įstaigas žmonių iš kitų miestų.

Riaušės išprovokavo komunistai. Trys žmonės buvo užmušti ir didesnis skaičius sužeista. Dienos laikotarys policija 6 kartus pavartojo ginklus prieš triukšmaujančią gaują. Šie sudegino policijos automobilių ir vieną autobusą.

Trumanas — didelis valstybės vyras, sako priešininkas

TEKS GĖDYTIS, KAS DABAR APIE JI RAŠOMA SPAUDOJ

NEW YORKAS. — Respublikonų senatorius William Langer iš N. Dakotos apibūdino prezidentą Trumaną kaip didelį valstybės vyrą, kurio "negalima nei papirkti, nei nupirkti".

Laiskininkų sąjungos susirinkime sen. Langer kalbėjo: "Senate aš mačiau dalykų, dėl kurių man teko didžiūotis Harry Trumanu... jis vedė kovą už paprastus žmones kaip tik didelis valstybės vyras sugeba daryti".

Senatorius apgalestavo, kad dabar Trumanui baigiant prezidentavimo dienas žmonės nušneka niekų, o opoziciniai laikraščiai priprašo dalykų, kurių teksią ateity gėdytis.

VAKARŲ DIDIEJI SUSITARĖ SU TITU DĖL FINANSINĖS PARAMOS

Padengs užsienio prekybos nuostolius, kurie per šiuos metus sieks apie \$100 milijonų

WASHINGTONAS, D. C. — Nežiūrint Jugoslavijos komunistinės — diktatorinės sistemos, Vakarų valstybių bendradarbiavimas su ja įgauna vis draugiškesnes formas.

Be karinės — ginklų paramos, kurią JAV teikia Jugoslavijai, šiomis dienomis buvo išdirbtas bendras trijų Vakarų didžiųjų valstybių — Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos — susitarimas su maršalu Titu dėl finansinės paramos teikimo.

Per biudžetinius metus, kurie pasibaigia 1953 m. liepos 1 dieną, šios 3 valstybės suteiks Jugoslavijai \$100 milijonų paramos, kad šiomis lėšomis Jugoslavija galėtų išlyginti užsienio prekybos balansą. Tas reiškinys, kad per metus Jugoslavija perka už tokią sumą prekių daugiau, negu jų eksportuoja. Pačią didžiausiąją dalį padengs, žinoma, Jungtinės Valstybės — \$78 mil., Anglija išmokės \$12.7 ir Prancūzija \$8.4 mil.

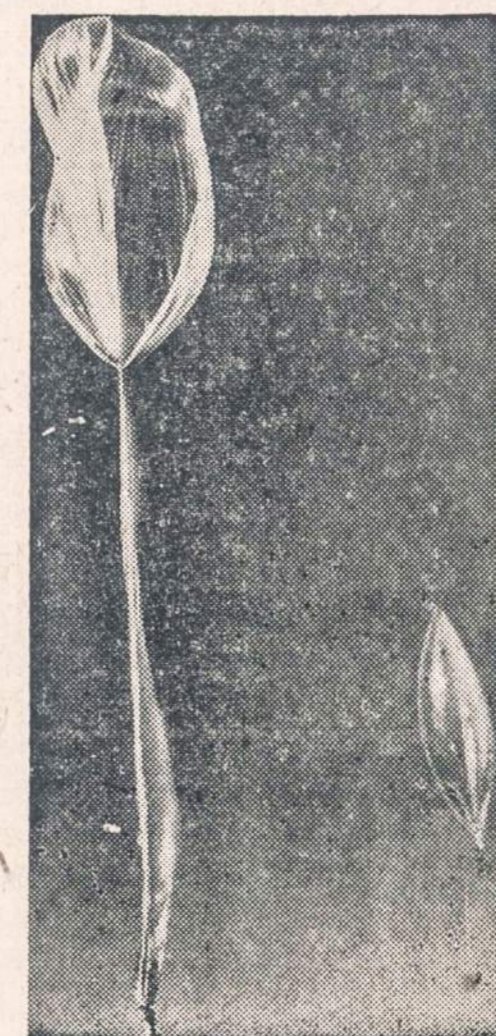
Tito nusileido

Iš pradžių paramos sąlygos atrodė diktatoriui Titu nepriimtinas. Po ilgesnių derybų jis sutiko atsisakyti nuo naujų fabričių, o vietoj jų išleisti pinigų žemės ūkiui plėsti. Tito taip pat tarsis su Vakarų didžiosiomis

valstybėm prašant jam užsieninės paskolos. Vakariečiai iš savo pusės atsakė reikalauts konferencijos, kurioj Tito išaiškintų savo skolas užsienio skolinninkams ir buvusiems nuosavybių valdytojams, kurių nuosavybės buvo nacionalizuotos.

Dėl sugyvenimo su Italija

Amerikos ir jos sąjungininkų daromos nuolaidos turi paveikti Jugoslaviją, kad ji pasidarytų sukalbamesnė Triesto klausimu. Vakariečiai pakvietė Italiją ir Jugoslaviją netarpinei konferencijai dėl Triesto klausimo išsprendimo. Italija sutiko, bet Jugoslavija dar neatsakė. Tito nori, kad Italija atsisakytų nuo pretenzijų į visą Triesto sritį. Atrodo, kad Amerikos diplomatams yra pavykę įtikinti abi šias besiginčijančias šalis, kad ši sritis ateity būtų taip padalinta: zona A, kurią valdo Amerika ir Anglija ir pamažu įtraukta ir Italija, atitektų Italijai (Triesto uostas), o zona B, dabar valdoma Jugoslavijos, pasiliktu jos valdžioj.

UNITED PRESS-NAUJINIŲ Photographo. Baliono išbandymas — Didžiausias pasulyje be įgulos balionas Navy General Mills pareigūnų buvo paleistas kiti nežūrint, kad jis pripūstas buvo supūstytas. Tačiau mokslinio tyrimo instrumentai, kurie buvo skirti atžymėti įvairius davinius aukštyje, nebuvo į jį išleisti susirausėjusi baliono apatinė dalis išlygino balionui pakilus aukštyn. Po kelių valandų jis nusileido Minesotos pietryčiuose.

Diplomatas su šeima, draugu ir sekretore perplaukė Bosforą

ISTAMBUL, Turkija. — JAV ambasadorius Turkijai George McGhee, jo žmona, 12 metų dukterė ir 10 metų sūnus, taip pat jo sekretorė Mrs. Martha Hunt ir atvykę į svečius sen. Russel Long nutarė nuplaukti "iš Azijos į Europą".

Pačioj siauriausioj vietoj prie Istambulo ir Skuttari Bosforas, skirias Aziją nuo Europos, yra pusės mylios platumo. Plaukimo entuziastams žygis gerai pasisekė. Atsargumo sumetimais juos lydėjo valty.

Stevenson yra skotų kilmės

Nenuostabu, kad jis vaikšto kiaurais batais

SPRINGFIELD. — Vienas ba. D. Peacock išpėja, kad gali ateiti laikai, kada pasaulis galės ir be vyrų apsieiti.

Jis kalbėjo 114-tame britų mokslo atsiėkimų draugijos kongrese. Jo žodžiais, moksliniais tyrimais siekiama dienos, kada moterys, kurių bus dar daugiau negu vyrai, pačios apvaisins, kad patenkintų savo mitinystės instinkta.

Peacock, vadovaujas kongreso zoologijos skyriui, suminėjo Amerika, kur su pasisekimu išbandytas dirbtinis gyvulių apvaisinimas, pav. karvių. Iš dirbtinio apvaisinimo paprastai gimsta moteriškos lyties tvariniai. Tokių faktų akivaizdų, sako prof. Peacock, nesunku įsi-vaizduoti, kad esant dideliam moterų pertekliui, gali pasisekti etikos supratimas ir įsigyventi dirbtinis — laboratorinis moterų apvaisinimas motinystės instinktui patenkinti.

Mokslininkas, kad ir pripažindamas visiška laisvę gamtos tyrinėjimams, išpėja, kad tenka kartų daboti, kad vyras neprarastų savo aukščiausiųjų pojūčių ir tikrosios vertės.

(Kai kuriose valstybėse, pav. švedijoje, moterų dirbtinis apvaisinimas yra jau praktikuojamas ir ruošiami tam reikalui nauji įstatymai).

SIEKIA SUGRIAUTI AFL IR CIO

Naudoja prievartos ir teroristines priemones

WASHINGTONAS, D. C. — Senato vidaus saugumo komitetas paskelbė savo išvadą apie komunistinę darbo federaciją, pavadindamas ją priešvalstybinį gaivalų priemone sugriauti centrinės darbininkų unijų organizacijas American Federation of Labor (AFL) ir Congress of Industrial Workers (CIO).

Komuinstinės darbo federacijos nugarauklį sudaro DPOWA (Distributive Processing and Office Workers of America) unija su puošnia ir ištaiginga buveine New Yorke ir ginkluotais padugnį gaivalais, turinčiais tikslą terorizuoti mažuosius verslininkus ir panaudoti savo siekiams negrų darbininkus.

Turi milijoninį turtą

Komiteto pranešime sakoma, kad urmo ir sandėlių darbininkų unija, apimanti New Yorką ir New Jersey ir priklausanti minėtai komunistinei DPOWA federacijai, susikrovė turtus, vertus milijonus dolerių, daugiausia iš New Yorke mažųjų prekybininkų.

Unijos būstinė yra dideliuose rūmuose Astor pl., New Yorke. Jai priklauso nemaža naktinių restoranų, daugybė barų ir lombardų — užstatų namų, norint tuo patraukti kitų unijų narius, sakoma Komiteto pranešime.

Ištaigiangiausia unija pasauly

Victor Riesel, darbo reikalų komentatorius, išdėstė Komitetui, kad tokių turtingai ir puošniai įrengtų namų, kaip minėtos unijos 65 lokalus New Yorke, neturi nė viena unija pasauly, ir kad kitos unijos renkasi apie juos, "kaip naktį aplink ugnies laužą".

Riesel tvirtina, kad unija yra išvysčiusi teroro valdymą, kuris diena iš dienos stiprinamas universalinėse krautuose ir mažesnėse prekybose, policijai veik nieko nedarant užkirsti kelią prievartavimui.

Darbuojais gengsterių komandos

Komiteto liudininkas suminėjo 10 atsitikimų, kur komunistų ginkluoti gengsteriai pavartojo prievartą ir grasė ginklais.

Pav. viena 75 narių gengs per Kalėdas įsiveržė į vieną krautuovę 14-toj gatvėj, išstumdydama į šalis Kalėdų senius vaidinančius asmenis.

65 apylinkė yra pats nugarauklis šios prokomunistinės unijos. Į ją įeina baldų perkraustymo kompanijų darbininkai, krautuvių pardavėjai, darbininkai iš spaustuvių, magazinų, tabako ir visokių rūšių baltarankiai darbininkai — faštininkai ir kiti.

Skirtingi teroro būdai

Liudininkas išdėstė, kokias teroro priemones vartoja New Yorke srity, bet pastebėjo, kad kiti prievartavimo būdai vartojami Kalifornijoje, Penssylvanijoje, Michigan, Texase, Massachusettsetse ir kitur.

Jo žiniomis, unija išleido \$36,000, kad pagautų į savo rankas daržovių darbininkus Kalifornijoje.

Vadai komunistai

Unijos vicepirmininkas yra Bob Burke, išvarytas iš Columbijos universiteto studentas, užimęs aukštą vietą komunistų partijoje.

Sen. MacCarran, komiteto pirmininkas, sako, kad iš unijos vykdomosios tarybos 32 narių 24 priklauso komunistų partijai.

Daugelis jų tačiau pasirašę įstatymui reikalaujant pareikškimą, kad jie nėra komunistai.

Vieno lokalo pajamos \$3 mil.

Komiteto pareiškime tvirtinama, kad vien tik unijos New Yorke skyrius per metus turi daugiau kaip \$3 milijonus pajamų ir kad jo turtas siekia \$6 milijonus. Unijos ištaingiai naktiniai klubai ir susirinkimų salės naudojamas komunistų veikla, posėdžiams. Komunistų minėta unija turinti 80,000 narių.

Komiteto surinktoji medžiaga perduota teisingumo departamentui, kuris ruošiasi mažu mažiausia iškelti bylas tiems unijos vadams, kurie davė klaidingus pareiškimus apie nepriklausymą komunistų partijai.

JT lakūnai numušė 12 priešų lėktuvų

3 mašinos buvo sužalotos

SEOUL, Korėja. — Pereitas ketvirtadienis buvo viena iš sėkmingiausių Amerikos lakūnų dienų; jie numušė 12 komunistų MIG naikintojų ir be to 3 lėktuvus sužaloto.

(Daugiausia vieną dieną buvo sunaikinta komunistų lėktuvų liepos 4 d. — 13 numušti ir 7 sužaloti).

Qro kautynės išsivystė tarp komunistų MIG naikintojų ir Amerikos Sabre sprausminių lėktuvų, lydinčių savo bombonešius bombarduoti prieš fronto įsitvirtinimus. JT bombonešiai iš savo bazių Japonijoje be to puolė elektros jėgainę Changjin. Visi bombonešiai grįžo atgal į savo bazes.

Vėl paliaubų derybos

JT ir komunistų atstovai buvo susitkę naujam paliaubų derybų posėdžiui, užtrukusiam apie valandą laiko. Nuo liepos 26 d. susitinkama tik kartą per savaitę. Buvo susitarta dėl naujo posėdžio rugsėjo 12 d. JT delegacijos pirmininkas gen. Harrison, pareikalavęs tokios derybų tvarkos, sako, kad JT delegatams nusibodo klausytis bergždžių komunistų delegatų kalbų. Tačiau, kad derybos visiškai ne nutrukėtų, sutarta susitikti nors kartą per savaitę.

WASHINGTONAS, D. C. — JAV vyr. štabo viršininkas gen. Omar Bradley ketvirtadienį išvyksta į Vokietiją, kur NATO armijos ruošia didelius rudeninius manevrus.

Bradley be to dalyvaus atidengime paminklo, pastatyto prie Paryžiaus žuvusių amerikiečių garbei. Šiose ceremonijose dalyvaus ir gen. George Marshall, buvęs karo metu vyr. štabo viršininku ir vėliau karo ir valstybės sekretorium.

Antrasis Amerikos Lietuvių studentų suvažiavimas

Pereitų metų pavasarį, dviejų entuziastų iš Madison, Wis., neįsėdėjusių energijos ir pasiryžimo dėka, buvo įkurta Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga. Anuomet vienas iš pagrindinių sąjungos uždavinių buvo sušaukti pirmąjį Amerikos lietuvių studentų suvažiavimą. Minėtas suvažiavimas buvo sušauktas rugsėjo mėnesio viduryje Chicagoje. Jis aprobavo ir priėmė sąjungos statuto projektą (kuris referendumu kelio mėnesių buvo galutinai priimtas), paruošė Šalpos Fondo organizavimo planą ir apskritai nustatė tolimesnės sąjungos veikimo gaires.

Tęsiamos lietuviškos tradicijos

Lygiai metams praėjus, rugpjūčio 23, 24 dienomis, vėl Chicagoje, įvyko antrasis Amerikos lietuvių studentų suvažiavimas. Jei pirmasis suvažiavimas dar vyko organizacijos kūrimosi stadijos nuotakose, tai antrasis jau ryškiai refleksiavo sąjungos veiklos tęstinumą ir

lemiamai prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo. Tik reikia nenuleisti rankų ir vieningai dirbti, ypatingai abiejų kartų, senųjų ir naujųjų Amerikos lietuvių, jaunimui.

Prof. M. Mackevičius savo paskaitoje apie teisinę mūsų politinių veiksmų padėtį, išsamiai išnagrinėjęs politines situacijas, kurios po Lietuvos okupavimo privėdė prie dabartinių mūsų politinių vadovaujamųjų organų susidarymo, pareiškė, kad mūsų politiniams veiksniams milniausias teisinis pagrindas yra Lietuvos valstybės tęstinumas ir lietuvių tautos valia.

Aptarti studentiškieji reikalai

Po paskaitų prasidėjo suvažiavimo "studentiškoji" dalis. Senosios Centro Valdybos vardu pranešimą daro Vytautas Gylys. Liūtas Grinius perskaito buvusios Revizijos Komisijos raportą. Iš šių pranešimų paaiškėja, kad pirmosios Centro Valdybos kadencija buvo tas pereinamasis laikotarpis, kada organizacija paruošė pagrindus tolimesniai veiklai ir ieško naujų būdų jai išplėsti. Pirmosios valdybos kadencijos metu buvo įkurtas Šalpos Fondas, priimtas sąjungos statutai, sudaryta sąjungos organizacinė struktūra iki septynių skyrių, užmegztos sąlykytės su svetimausių studentų organizacijomis, paruoštas Pasaulio Lietuvių Studentų Sąjungos kūrimo projektas ir t. t.

Naujosios Centro Valdybos vardu kalbėjo jos pirmininkas Vytautas Kavolis. Jo kruopščiai paruoštas ilgokas referatas, liečiantis visus aktualiuosius sąjungos uždavinius, maloniai nustebino visą suvažiavimą, kad tarp mūsų jaunųjų visuomenininkų yra tokių pajėgų, kurios yra pilnai pasiruošusios ne tik vadovauti šių dienų studentijai, bet ir duoti daug pagrįstų vilčių, kad priauganti mūsų valstybininkų karta bus tie žmonės, kurie gerai sugebės ginti Lietuvos ir visų kitų paxerėtų tautų klaušinamą organizuotų pasaulio tautų forumuose. Centro Valdybos pirmininkas, nušvietęs sąjungos reikšmę bei tikslus, nurodė artimiausius sąjungos uždavinius, kuriuos Centro Valdyba stengsis įgyvendinti. Be to, referate buvo iškelta daug originalių ir įdomių minčių bei idėjų, liečiančių visuomeninius ir kultūrinius studentų reikalus.

Po Centro Valdybos pirmininko kalbėjo valdybos sekretorius Raimundas Mielis. Jis kvietė visus lietuvių studentus nepažinti idealizmo ir aktyviai dalyvauti sąjungos gyvenime, nes mūsų svarbu išsiauginti ne tik profesinių specialistų, bet ir visuomenininkų, kurie vadovautų savo kartai.

Iš nutarimų Po pranešimų ejo klausimai, diskusijos ir pasiūlymai. Iš svarbesnių suvažiavimo nutarimų paminėtini: 1) priėmimas Centro Valdybos suvažiavimui patiekto rinkiminių taisyklių projekto; 2) pavedimas Centro Valdybai kooptuoti du kandidatus į Centro Valdybą (dabar kandidatų į Centro Valdybą nėra) ir 3) išrinkimas komisijos, kurios uždavinys — priimti narių sugestijas dėl sąjungos statuto pakeitimo ir visais tais klausimais referuoti atinančiame suvažiavime.

Suvažiavimui pasibaigus, įvyko Centro Valdybos šauktasis visuomenės atstovų pasitarimas studentų šalpos reikalais. Buvo vieningai nutarta suaktyvinti dabartinį Sąjungos Šalpos Fondą, dalinai pakeičiant jo organizacinę struktūrą ir kviečiant visas lietuviškas visuomenines ir profesines organizacijas aktyviai prisidėti prie Šalpos Fondo akcijos.

Suvažiavimo metu buvo surengtas meno bei šokių vakaras ir arbatėlė, kurios metu suvažiavimą sveikino studentų sve-

čiai — lietuviškosios visuomenės atstovai.

Pavykę suvažiavimas

Apskritai suvažiavimą reikia laikyti gerai pasisekusiu. Nežūrėnt milžiniškų nuotolių ir lengvos studentiškos piniginės, suvažiavime dalyvavo atstovai iš Michigano, Wisconsin, Massachusetts, Pennsylvania, New York ir Kansas. Iš viso suvažiavime užsiregistravo 89 dalyviai, kas sudaro apie vieną trečdį visų sąjungos narių. J. Š.

Ką nutarė studentų suvažiavimas

Antrasis Liet. Studentų Sąjungos Amerikoje suvažiavimas, įvykęs 1952. VIII.23-24 d.d. Chicagoje, priėmė šiuos nutarimus:

Bendroji suvažiavimo rezoliucija
Antrasis Lietuvių Studentų Sąjungos Amerikoje visuotinis suvažiavimas pakartotinai pabrėžia, kad lietuvių studentai pirmąją savo pareigą laiko tobulinimasis savo profesinėje srityje, siekiant kuo aukštesnio išsilavinimo, gausnes žinių įgijimo ir pasiruošimo ateities uždaviniams.

Laikome, kad visuomeniškais lavinimasis išsina iš principo, kad lietuvių studento pareiga yra dirbti ne tik savo srityje, bet ir veikti plačiojoje lietuvių visuomenėje.

Norėdami atsiesti sklandesnio Studentų Sąjungos organizacinio veikimo, raginame sąjungos narius prie glaudesnio bendradarbiavimo ir nuosekios kooperavimo organizacijos ribose.

Našesnei veiklai išvystyti suvažiavimas pageduolia glaudesnių santykių su amerikiečiais lietuviams studentais.

Lietuviai studentai Amerikoje pakartojta savo nusistatymą nenutraukiamai domėtis ir rūpintis politiniu gyvenimu, sekti politinių įvykių raidą, bet nesikišti į tuščias partines rietausias.

Reiškiami savo nusistatymą visais įmanomais būdais ginti Lietuvos bylos reikalą, informuojant amerikiečių akademinis sluoksnius bei amerikiečių visuomenę apie tikrąjį Lietuvos padėtį; stebėti amerikiečių spaudą bei leidinius ir stengtis atitaisyti pasirodžiusius klaidingas informacijas.

Lietuviškos išsilaukymo rezoliucija
Mūsų svarbiausias tikslas — išlikti tikrais ir sąmoningais lietuviams, naudingsiems Lietuvos laisvinimo kovoje ir laisvos tėvynės atstatyme. Todėl antrasis Lietuvių Studentų Sąjungos Amerikoje visuotinis suvažiavimas nutaria:

Pirma, aktyviai paremti Lituanistikos Instituto veiklą, kurio vienas iš svarbiausių tikslų yra lietuviškos išsilaukymas Amerikoje.

Antra, palaikyti lietuvių kalbos grynumą.

Trečia, bendradarbiauti ir visokiais būdais remti lietuvišką spaudą.

Ketvirta, skatinti lietuviškos išsilaukymą kuriant lietuviškas šeimas ir pabrėžiant jaunimo auklėjimą lietuviškoje dvasioje.

Rezoliucija studentų šalpos reikalui
Ivertindami sunkią mediaginę daugumos mokslo siekiančių jaunuolių padėtį, nutariame pakartotinai kreiptis į lietuviškąją visuomenę bei organizacijas, prašydami visokeriopos paramos, kuri įgalintų ir paskatintų mokslo trokštanti jaunimą siekti išsilavinimo taip svarbiam laisvosios Lietuvos atstatymo darbiui.

Rezoliucija politiniams veiksniams
JAV lietuvių studentai, visada rūpinęsi ir siejęsi gyvybiniais mūsų tautos reikalais bei kova dėl jos išlaisvinimo, su nerimu širdyse peryvena dabartinę mūsų politinių organų krizę ir tikisi, kad aukščiausias visų tikrų lietuvių tikslas — Lietuvos laisvė — nugalės visas asmenines ambicijas, visus partines nesantaikas ir paskatins juos bendram Lietuvos išlaisvinimo darbiui, Lietuvos vardo kėlimui ir kovai už Lietuvos laisvę.

Resolution for the Department of State
(pasijusta Valst. Sekr. D. Achesonui)
Dear Sir:
The Lithuanian Students Association in the United States of America in its Second Annual Convention resolved to express its appreciation of the Department of State for the policies pursued by the United States in regard to Lithuania and other enslaved European countries, and hopes that the United States will continue its present fight for the liberation of the countries behind the Iron Curtain.

"NAUJIENOS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Cicero

Susirinkimas

Šį penktadienį, rugs. 5 d., tai pirmas penktadienis. Raudonosios Rožės Klubas susirinkimas bus Liuosybės svetainė, 14 St. ir 49 Ct. Po dviejų mėnesių pertaukos turi būti gausus susirinkimas. Nariai, nepraleiskite, ateiškite su gerais sumanymais. Yra ruošiamas metinis parengiamas spalio 25 d. Šis susirinkimas padės to parengimo pamatus, tad ateiškite ir kitą atsivesk!

D.

"NAUJIENOSE" GAUNAMOS KNYGOS

Jules Verne, Vėliaus akyvaizdoje. Labai grazi apysaka. 205 psl. \$1.00

M. Konopnicka. Pagal Instatymus. Iš lenkiško vertė Pr. Siulelis. 158 psl. \$1.00

Jurgis Jankus. Pirmasis rūpestis. 213 psl. \$2.00

Vsevolod Garšin, Karės laukuose. Kareivio atsiminimai. Vertė A. L-lis 50c.

V. G. Korolenko, Makaro sapnas, apysaka 25c.

Knygų kainą pažymėta perkant vietoje. Persiuntimo išlaidos apie 10c. nuo \$1.00 kainos. Pinigus arba money orderius siūskite adresu:

POEZIJA
J. Augustaitytė-Vaičiūnienė. Žvaigždės naktys. Poezija. Chicago, 1952. 126 psl. \$1.00

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko skinius keičia stiklus ir rėmus. 4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill Tel: YArds 7-7381

Priima: Vakarais nuo 6 iki 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir Sekmad. pagal susitarimą

H A Š E K

Rite-Way Roofing Co.

Kontraktorai stogams dengti
NAUJOJI VIETA:
2639 So. Kedzie Ave.
NAUJAS TELEFONAS
Bishop 7-1212
Reikalingi darbininkai

CITIZENS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

dabartinis dividendas yra
2 1/2 %
1542 HALSTED STREET
Chicago Heights, Illinois

CITY WIDE SERVICE WORK DONE AT HOME

(IF POSSIBLE)
● SERVICE ON ALL MAKES AND MODELS
● NO JOB TOO SMALL
● EXPERT WORK ON ALL AUTOMOBILE RADIOS
Genuine Factory Parts
Carters Radio Sales & Service
8 Years Experience
3928 No. Broadway • DI 8-3785

a profitable reminder
open a savings account
this month
Gaukite du gerus uždarius kasmet Užtikrinkit taupymui apsaugą Turėkit pinigų kai reikia
Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite, kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: HAYmarket 1-2028
Valandos: Pirmadienis, antradienis ir penktadienis nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadienis nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadienis uždaryta. Šeštadienis nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ivairių firmų geriausios kokybės

Televizijos ir Radijo Aparatai

DIDELE NUOLAIDA GARANTUOTA, IŠSIMOKEJIMAI

D.A.I.N.A. TELEVISION

sales - service
3120 S. Halsted = DA-6-6887

Call for FREE Estimate

KITCHEN CABINETS

Wood or Steel
Formica Counter & Sink Tops

CZERWIEC (Sir Wick) LUMBER

4655 W. North
BE 5-9400 Ext. 11

3700 S. Western Ave. VI 7-0456

PAMOKOS

Anglų Kalbos Lietuvių Kalbos Stenografijos Masinėse Rašymo Aritmetikos Pilietybės

MOKSLO LAIKAS: Nuo 9 ryto iki 3 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA
816 W. 33rd Pl. Chicago 8, Ill.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RAŠTUS.

40 Metų Prekyboje Sukaktuvių Prekių Išpardavimas

Gerios rūšies rakandai, pečiai, šaldytuvai, skalbiamos mašinos, kaurai, kilimai, dulkių valytuvai, siuvamos mašinos, radijos, televizijos, jewelry, deimantai, laikrodžiai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St. CHICAGO 8, ILL. Tel. CAAlumet 5-4591-7237

Krautuvė atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M.

Budriko Radio Valanda iš WHFC 1450 kil. radio stoties, ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 val. vakare. Su orkestru ir dainininkais.

Pervežu baldus

Chicagoje ir iš tolmesnių vietų TURIU ILGĄ PATYRIMĄ
Juozas Naujokaitis
6819 So. Rockwell St. CHICAGO 29, ILL. Phone: WAilbrook 5-9209

KAZYS ČESNAUSKAS

GENERAL CONTRACTOR
Statat naujus namus ir atlieku visokius namų remontus.
Darbas garantuotas.
Telefonas: LAFAYETTE 3-3306

Skambinti nuo 6 iki 9 val. vak.

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, Radijo, televizijos setai, baldai vaikams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai, tuojau pristatoma.
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd. SEELY 3-4711
Atidaryta sekms. nuo 11 iki 4:30.

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja Maistinga Gyduole yra mišinys riešutu, uogu, šaknių ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nerviško galvos skausmo. Nuo šaltų ir gripo užkerta, greitai pavergia, gerina nuostabiai. Jis yra visokių vidurių nesveikumu — išvenginas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrėnt kokią ligą sugrąžin, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama įvairiose formose. Svaras \$9.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00. Pristunčiam ir namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S. 5000 watts-1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 7:45 iki 9:30 ryto. Šeštadienis nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARŪSKOS
Tel. HEilcock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 28, Illinois

Tik "Naujienos" rašo tiesą — neša laimę, mokslą, šviesą.

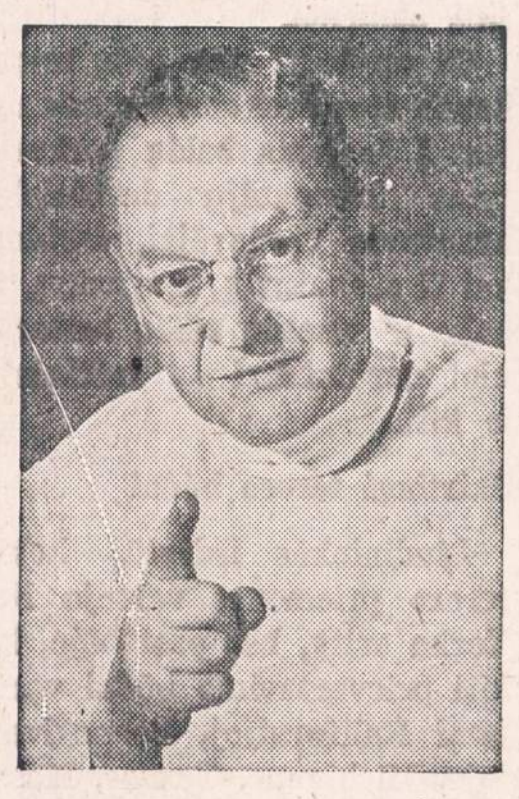
NAUJIENOSE galima užsisakyti **ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ**
Argentinoje gyvena didokas lietuvių skaičius. Pastaraisiais metais tą kraštą pasiekė dar keli šimtai lietuvių. Amerikiečiai ten turi giminių, draugų ir pažįstamų. Norintieji sekti visuomeninį Argentinai lietuvių gyvenimą yra kviečiami užsisakyti geriausią Pietų Amerikos lietuvių laikraštį — **ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ**. Metinė jo prenumerata yra tikrai \$3.00. Laikraštį gausite jei pasišviete \$3.00 Money Orderj arba čekį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Lietuviškas alus gaminamas tikrai iš miežių salyklos ir nepaprastai gerų apynių.
WHITE BEAR
EUROPEAN STYLE
Pilsner Beer
Daugelis jau geria lietuvišką alų. Pabandykite ir Jūs. Matysit — skanus.
- Didesnius kiekius alaus gausite, jei kreipsitės į
WHITE BEAR BREWING CO., Inc.
THORNTON, ILLINOIS
Phone: THORNTON 5539

AR KENČIATE

Dėl Galvos Skausmo Skilvio Sutrikimo Nervingumo Nevirškinimo Dujų ir Išputimo Sužadintų Vidurių Užkietėjimo?

Paimkite Dr. Peter Gomozo šį vakarą — Pamatysitė Kaip Žymiai Lengviau Pasijusite Rytoj

Nekentėkit daugiau be reikalo. Imkite laiko išbandyti Dr. Peter Gomozo. Daugiau negu liuosuojas — sužadinas skilvio funkciją tonikas ir išvarentieji dujas vaistai — paruošti (ne iš vieno arba dviejų) iš 18-kos Gamtos žolių, šaknių ir augalų. Ypačinga Gomozo formulė padaro taip, kad tinglos žarnos naujai pradeda veikti, padeda pašalinti užkomsamą senuadotą medžiagą, dujas atsirančias dėl užkietėjimo ir išputimo — sudero jauną šilumos skilviję. Pirkite Dr. Peter Gomozo savo kaimynystėje šiandien arba išsiūskite gauti mūsų specialų susipažinimui pasiūlymą.

Išsiūskite to "Specialaus Pasiūlymo" Kupona — DABAR
□ Išta 1.00. Atsiūskite apmokėtu pasta popraštu 11 uncijų butelį, GOMOZO.
Pavardė _____
Adresas _____
Pastas _____
Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
Dept. 670-52-28
1441-45 N. Ravenswood Avenue,
Chicago 40, Illinois
256 Stanley St., Windsor, Man. Canada

LITERATŪROS REIKSMĖ AUKLYBOJE

Mes lyg įžeisti pasijuntame, kai kuris mūsų žmogus, kuriuo nuotaikingu metu pacituojama, mums ką nors iš svetimų literatūros. Tas įžeidimas esti juo nemalonesnis, kai mes nė tos kalbos nesuprantame, kuria citata yra daroma. Literatūros meno gabalėlių vartojimas, bet kuriuo atveju, pakelia veiksmo vertę, padaro jį kultūringesnį. Pagalvoje, kiekvienas mes rasime atsiminimū, kad klausėmės skaitomo poezijos kūrinio arba patys jį skaitėme (galėjo tai būti ir gražios prozos gabalėlis) ir iš to turėjome didelio malonumo ir estetinio pasigrožėjimo. Mes mėgstame niūniuoti gražią melodiją, snibždėti pamėgtos dainos žodžius, nes tie dalykai yra mums taip savi, kaip sava yra motinos kalba. Kad literatūros meno gabalėlis taptų mums savas, reikia jis gerai pažinti, atmintinai išmokti. Svetimosna mokyklosna einąs mūsų jaunimas bus versta

verčiamas ir svetimų literatūros mokyti, ir jei nebus padėta pastangų duoti jam savos literatūros, jis bus palaužtas lie tuvis; negalės naudotis gimtosios kalbos meno turtais. Lietuvos mokyklos istorija byloja, kokių pastangų teko dėti, imant kratyti mūsų kultūros gyvenime svetimybės. Ir dar nebaigta kratyti, kaip ir aukščiau minėto svetimų literatūros citavimo. Deja, dabar jau mums ne ko turimo tenka kratyti, o kovoti su naujų svetimybės brioimosi. O jos briaunis tikrai baisiai. Svetimoji gyvenamoji aplinka veiks, o prie to bus pridėdama mokyklos veikimas. Mūsų tautą laukia dideli nuostoliai, jei toje srityje nebus tinkamai susigriebta, nebus panaudotos tinkamos priemonės.

Ag quod agis, prudenter agas, at respice finem. Mums tenka būti labai apdairiems. Kultūros gyvenime literatūra užima vieną iš pirmųjų vietų.

ir jei mes norime būti kultūringi, o ne kokie nevykėliai, tik iš paviršiaus apsidangstę, turime eiti prie savo literatūros ir ja kuo plačiau ir kuo tiksliau naudotis.

Yra labai gerų ženklų. Kai H. Kačinskas pasirodo kur su savo rečitavimu, susirenka gražus būrys lietuvių jo pasiklausyti. Jo paduodamas dalykas, tačiau, nėra paprastas: jis ne tik poeto kūrinį perduoda, bet ir savo vaizdinę kūrybą prideda. Normaliai žmogus tik stengiasi pagauti tai, kas poeto yra perteikiama, ir ne be reikalo didesnieji pamėgimai veda prie mokymosi atmintinai. Antai, geras mokinys, savo poeziją iniciatyva, išmoka poemą KUNIAIKŠTIS ŽVAINYS atmintinai. Ir Maironio JAUNOJI LIETUVA ne retai ištisais skrybiais išmoka atmintinai. Ir kaip įsijausi į tokį RŪPINTOJELĮ, jei negalėsi jo panaudoti reikalui atsitikus, be teksto? Ar gali būti gražesnia įspūdių, kaip kada gražiaja įsėja mūsų kalba pasakoma:

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Zydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemartinė,
Per pasaulį keliauja žmogus.
Bern. Brazdžionis

Iš senų senovės paveldėtoji lietuviškoji daina reikalinga melodijos. Tik labai retai daina esti sakyte sakoma. Tam yra pasaka, patarlė, priežodis, mįslė. Kitaip yra rašytinė literatūros atveju. Geriausia yra jį kartą kitą peržvelgti akimis, prieš pradėdant balsu skaityti. O poezija reikia balsu skaityti, nes kaip kitaip patirsi garsų sąskambius bei ritmo muziką? Kaip ir prasmę gali būti pagauta jautriai tariamų žodžių:

Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva
Už rudenio debesio juoda.
Tu benamių sūnų, už kalvų už kalnų,
Ir daina, ir viltis, ir paguoda.
Bern. Brazdžionis

Jei kada buvo galima nusišksti mūsų literatūros mažumu ar siaurumu, tai dabar tam pagrindo nėra. Mūsų poetai rašytojai, — Donelaitis, Poška, Baranauskas, Ad. Mickevičius, Kudirkas, Vaičiūnas, Maironis, Krėvė, Putinas, Sruoga (nekalbant apie kitus, jaunesnius ar mažiau žinomus kūrėjus), — jau yra davę tiek medžiagos, kad ji gali kiekvieną reikalavimą patenkinti. Neįmanoma čia duoti gerosios kūrybos pavyzdžių, nebūtų tai nė tikslinga. Čia tik norima atkreipti dėmesį į faktą, kad, antai, šeimoje baigia suaugti jaunuolis ar jaunuolė, bet jis ne tik nemoka kurio vertingos poezijos posmo atmintinai, — kur čia, — jis galima sakyti, nė nieko nežino apie lietuvių literatūrą. Gal kartais jo šeimoje manoma, kad vaikas jau nulietuviškas ir jam lietuvių literatūra nebereikalinga. Toks galvojis yra siauras ir aptemęs. Niekad nedera užmiršti, kad kai tik vaikas išeis į žmones, pirmiausia apie jį bus klausinama, kas jis toks? Lenkas, vokietais ar švedas? Kitas dalykas. Tas jaunas lietuvis neišvengiamai susidurs ir su susipratusia lietuvių visuomene, ir kokia bus jo savijauta, kaip jis atsimsins savo šeimą, kuri nieko

lietuviška jam nebus davusi, o palikusi jį sulaužytą, į pusiau- kelį nustumtą asmenį?

O tu, Dirmalla, tu laigone mano,
Dabar tegarbin tave kaip imano!
Ateis diena už daugel šimtų metų,
Žinos vaikai, ką šiandien kuris keta
Daryt. Vaikai tau užmokės teisingai.
O šiandien džiaukis, džiaukis sau
linksmingai...
A. Vaičiūnas

Neįprastas tatau šauksmas keršto. Ar maža kas jo nun šauktųsi, kad tik galėtų savo tėvynės priešą sutramdyti, savo gimtąjį kraštą išlaisvinti? Kiek mes žinome apie mūsų kūrėjus, kurių sielose tos keršto kibirkštys sproginėjo? Ir kokios kibirkštys sproginėjo lietuvių jaunuoju šiandien, kai jis žirs automobilį per svetimų krašto plotus, kai jis nežino nei savo tėvų krašto, nei savo tautos kančių ar laimėjimų?

Numanu, kad nėra daug prasmės kalbėti apie literatūros meno reiksmę auklyboje, o reikia eiti ir belsti į kiekvienos lietuvių šeimos duris ir klausiti: "Ar jūs turite lietuvių literatūros knygų, ar skaitote jas, ar mokotės iš jų? Ar skaitote jas jūsų vaikai, ar moka jie kurių eilėraščių padeklamuoti? Koks yra jų tautinio susipratimo lygis? Jei trūksta lietuviškų knygų, tai kuokubiausiai jų įsigykite ir taip namie susitvarkykite, kad būtų paskirtas periodinis laikas literatūrai šeimose skaityti. Taip padarykite, kad lietuviškojo rašto skaitymas būtų kaip biblijos skaitymas religijoje protestonų šeimoje." Taigi, kas, kuris tėvas ar motina gali ką tarti prieš teigiamą vaikų nuteikimą? Kas gali ką pasakyti prieš geros literatūros pažinimą? Ką gero tėvų valia duos jaunuoliui, niekam dėl to netekęs galintis. Ką gero jaunuolis gaus iš literatūros, pati meno kūryba tai pasakys. O garbės ir ramybės bus visiems didelės.

Ten aplėistos pilys griuva
Ant kalnų aukštai;
Milžinų ten kaulai pūva,
Verkia jų kapaai.
Maironis.
K. G.

NAUJOS KNYGOS

Jurgis Gliada. Namai ant smėlio, "Draugo" 1951 premijuotas romanas. Chicago, 1952. 221 psl. \$2.00
Juozas Švaistas. Aukso kirvis. Kaina \$2.00
Paer Lagerkvist "BARABAS". Iš švedu kalbos vertė Stasys Vainoras. Išleido "Terra", 212 psl. \$2.25
Algirdas Margeris. Chicago šešė. Ili. Žiaurios tikrovės vaizdas. 1952 metais. 315 psl. \$3.00
Kazys Boruta. Baltaragio Malmūsas. 253 psl. \$2.50
Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. \$1.50
Nėlė Mazalaitė. Mėnuo vadinamas medaus. "Gabijos" laida. 220 p. \$2.50
Aloyzas Baronas. Debesys plaukia pažemiu. Išleido A. Kairys, spaudė "Terra". \$2.50
Axel Munthe. San Michel knyga. 1 dalis "Terra" šleido. \$2.50
Axel Munthe. San Michel greičiai išeis iš spaudos II dalis.
J. Jazminas. Moteris, nuo kurios pabėgau. \$1.00
Jonas Gaillius. Kartuvės. Išleido "Rūta" 104 psl. \$1.00
Vysk. M. Valančius. Vaikų knygelė. "Gabija". 155 psl. \$1.80
Knygų kaina vietoje. Už persiuntimą 10c. nuo \$1.00. Adresas:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St.
Chicago 8, Illinois

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOS.

Progress Furniture Co. CHICAGOS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ

teikia mažiausias kainas šiame mieste ant visokių namų reikmenų, nes suglaudė 2-ju krautuvių prekybą į vieną. Su vienos krautuvių operavimo išlaidom daro dviejų krautuvių prekybą už daug mažesnes kainas. Daugiaus kapitalo, daugiau prekių, mažiau rendų, mažiau algų, taksų, šviesos ir kitų išlaidų.

Faktas kalba pats už save
Chicago ir apylinkių lietuviai darykite sau ir šiai įstaigai gero —suprasdami, kad nėra ir negali būti kitos Lietuvių baldų krautuvių Chicagoje, kuri galėtų sumušti "Progress" kainas. Dėl kiekvieno namo reikmenų pirkimo, visomet kreipkitės į šią įstaigą

4181-83 Archer Ave. LAfayette 3-3171
Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Didžiausia ir Turtingiausia Lietuvių Fraternalė Organizacija, įkurta 1886 m.
TURTAS VIRŠIA \$2,420,359.00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir Kanados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$100.00 iki \$5,000.00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų.

Nariai gauna savaitraštį "Tėvyne" nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje ar rašykite į centralinę raštinę tokiu adresu:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

TAUPLYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupyimo įstaigų visoje Chicagoje. Pas mus kiekvieno taupymo pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government.
Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto nepržiada, bet visada išmoka aukštą dividendą.

MŪSU TURTAS SIEKIA ARTI DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLIERIŲ (\$10,000,000.00)
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Ave. CHICAGO Phone GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
Valandos: Firmadienis nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradienis ir penktadienis nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadienis nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadienis uždaryta viso diena. Šeštadienis nuo 9 ryto, iki 2 po pietų.

U.S. ROYAL
Today's Greatest Skid Protection—Blowout Prevention!

Proved and Acclaimed on Every Street in America!

Skid Protection! The U. S. ROYAL MASTER
The only tire with RoyalTread Tread and Traction—holds where tires never held before! Stopping power and skid protection beyond all previous standards!

Blowout Prevention! The U. S. ROYAL NYLON LIFE-TUBE
The only tube that prevents blowouts before they can occur—doubles the strength of tires! Strong enough to carry fully-loaded cars without tires!

Our Special Economy Offer PUTS THEM ON YOUR CAR TODAY!

- We pay you for every mile left in your present tires—old or new—as you invest in this super tire life and safety!
- We give you special easy credit terms, let you pay as you ride on these revolutionary U. S. Royals!

BIGGEST SAVINGS IN YEARS! COME IN NOW!

SEE US NOW—for your one tire investment for years to come

THE ONLY SUCH TIRES IN THE WORLD!

- with 60% more safe miles,
- with renewable safety
- with Protective Curbguard—to end all grinding curb scuff and abrasion!

THE ONLY SUCH TIRES never possible before!

- With Royaltex Tread and traction to hold where tires never held before.
- You move when other tires slip, skid and stall.
- You drive when other cars must feel their way.

SEE US TODAY!

Visit our Modern Tower Control Service Center—Body - Fender Paint - Wheel Balancing - Alignment - Mechanical - Brakes — All Makes of Cars — Payments Arranged

U. S. ROYAL DISTRIBUTOR

US ROYAL TIRES Peoples Pontiac, INC. US ROYAL TIRES

3150 W. OGDEN AVE., AT KEDZIE ROkwell 2-4060
2—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —FRIDAY, SEPTEMBER 5, 1952

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Šis amžius pavojingas ausims

Šis mašinių bei sprausminių lėktuvų amžius dėl savo triukšmo yra pavojingas žmogaus ausiai. Triukšmas iš lengvo nebeapgdydami grįaua ausies organo įtaisymą. Tai pareiškė Chicago universiteto prof. K. O. brak dabar vykstančiame čia metiniame gydytojų suvažiavime.

Tai buvę patikrinta darant eksperimentus su gyvuliais. Iš-eitis iš tokios padėties esanti tokia, kad reikia daryti "tylia mašineriją".

Kitame pranešime šiame suvažiavime Dr. Murray pareiškė, jog esą studijuojami metodai, kaip šuteikti širdžiai papildomo kraujo liginams, sergantiems širdies ligomis. Vienas tokių metodų tai trečiosios arterijos panaudojimas. Arterija, kuri teka netoli širdies, chirurginiu būdu nukreipiama su krauju į širdį. Tuo būdu vienas pacientas, kuris turėdavęs 22 širdies priepuolius per dieną, po tokios operacijos galėjęs pradėti normalų gyvenimą, vaikščiojęs kasdien po mylių kelio. Taip jis daręs jau treči metai.

Nesiskas, ar esą komunistai

Antrą posėdžių dieną neamerikinės veiklos komitetas klausinėjo 3 Farm Equipment Workers Council pareigūnus — G. W. Oakes, DeWitt Gilpin ir G. F. Fielde. Unija kaltino, jog komitetas tyčia norįs dabar jos pareigūnus klausinėti, kad sutrukdūtų einančiam Harvester Co. darbininkų streikui, kurį ši komunistų įtakoj esanti unija suorganizavo. Komitetas pareiškė, jog jiems nerūpi kenkti darbininkų streikui, todėl šiuos 3 pareigūnus pakvietė apklausti spalis spalio 16 d. į Washingtoną.

Bet prieš juos atleidžiant, kiekvienam buvo duotas įprastinis klausimas — ar jis esąs ar buvęs komunistų partijos narys. Kiekvienas šių trijų vyrų atsakė tai pasakyti: girdi, aš atsisakau tai pasakyti remdamasis 5. konstitucijos papildymu. Šis papildymas kalba apie tai, jog liudininkas gali atsisakyti liudyti prieš save kriminalinėse bylose.

Dar kitas narys, A. Kratz iš Roselando, prisipažino 1944 — 46 m. buvęs komunistų partijos narys, bet paskui išstojęs, nes pamatęs, kad partija norinti Farm Equipments unijai diktuoti savo politiką.

Kongreso narys Velde pareiškė, jog Illinoisas esąs didžiausias komunistų organizacijos centras JA Valstybėse.

UNITED PRESS-NAUJIENU Photo. Nominuotas į Senatą — Thomas Meehling, 31 metų amž., buvęs Washingtono laikraštiniškas, laimėjo Nevados valstybės nominaciją į U. S. senatorius, nugaledėdamas savo konkurentą Allen Bible, buv. valstybės gnyėją. Tą laimėjimą jis švenčia su savo žmona.

Pauglių gauja prieš tremtinį

Prieš porą metų atvykęs į Ameriką tremtinys V. antradienio vakare 10 val. buvo grasinamas gaujos pauglių, kurie jį ruošėsi pulti ties Lituania ir 33 gatve.

Becidamas gatve, jis pajutęs, jog vienas berniukas jį įtartinai iš užpakalio seka. Tada jis staiga atsisukęs, ir sekėjas atsitraukęs kiek atgal. Bet kiek atokiau buvęs būrys 14—16 metų angliškai kalbančių jaunuolių, kurie atrodė buvę ginkluoti ir įžūliai spraginė savo "ginklais". Pagaliau emę jį kaip DP plūstį, ginklus pamokytai. Matydamas, kad aptamtę gatvę gali eiti riestai, V. nutaręs imtis apgavimo strategijos: staiga ranką panėręs kišenėn, ištraukęs šukas ir su triukšmu jas perlaūžęs — supraskit, tai spraskintis ginklas! Vaikai kiek atšokę nuo jo, o jis, ta proga pasinaudodamas, sprukęs į netoli esantį saliuoną.

Kai po kokių 10 minučių išėjęs, vaikų jau nebuvo: matyt, buvo pabūgę, kad gali iškviesti policiją ar panašiai.

Kadangi V. gyvena toje apylinkėje, tai vaikai, matyt, žinovo, jog jis tremtinys. Kaip kultūrininkas, V. čia nėra niekam nieko padaręs bloga.

Pataria inžinieriams studijuoti politiką

Carnegie technologijos instituto prof. Mavis čia pareiškė, jog inžinieriai turėtų domėtis ir platesne negu savo dabartinės specialybės sritimi. Jie turėtų studijuoti ir politiką, kad galėtų padėti suprastinti valdžios mašineriją.

Kitas inžinierius šiame šimtmetinių sukaktujų inžinierių suvažiavime, Proctor, American Society of Civil Engineers pirmininkas, pareiškė, jog nemažą, kad sovietai turėtų pasigaminę bent vieną atominę bombą.

Proctor, kuris yra ilgai dirbęs prie statybos projektų Sovietų Rusijoje, sako, jog jis niekada nesutikęs ruso inžinieriaus komunisto, kuris būtų buvęs kam nors tikęs. Sovietų lėktuvai esą geri, bet tikai dabar, kai jie išmoko juos statyti iš pagautų vokiečių. Rusai esą pūkūs fizikai ir matematikai. Bet teorijos nepakanką pagaminti atominei bombai, armijai ar moralei. Mes, esą, buvome kvailiniai ir verčiami galvoti, kad rusai turi daugiau ką, negu jie turi.

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

Komunistinė celė Armouro įmonėje

Trečią sesijos dieną neamerikinės veiklos komitetai Chicagoje liudijo R. Thompson, buvęs United Packinghouse Workers (CIO) unijos prievaizdas. Jis pareiškė, jog Armour įmonės 6,000 darbininkų savo geležine ranka valdo komunistiniai vadai.

Thompson, kuris ir pats yra priklausęs komunistų partijai iki 1948 m., sako, jog ši unija yra išdirbusi tam tikrą techniką, kuri leidžia mažoms komunistinėms celėms iš užkulisių komanduoti darbininkus ir kontroliuoti juos Armour, International Harvester, gynybos ir kitose svarbiose Chicago įmonėse.

Ketvirtadienį šias komunistines infliacijos tyrinėjantį kongreso komiteto teismo salė buvo saugojama stiprios ginkluotų policijos sargybos, nes nenorėta, kad pasikartotų pirmos tyrinėjimo dienos komunistinių piketuotojų išsišokimai.

Trūksta gailestingųjų seserų

Sveikatos skryžius direktoriaus Bundesen kreipėsi į pasitraukusias gailestingąsias seseres, kviesdamas jas stoti į ligonines, nes nepakanką esamųjų kovai su paralyžu.

Paralyžu susirgimai pastarosiomis dienomis dar padidėjo. Trečiądienį per vieną dieną užregistruoti 52 nauji susirgimai, jų tarpe keturios mirty.

Iš viso šiais metais užregistruota mieste 567 paralyžo atsitikimai.

Chicagoj sulaikomas nuomos pakėlimas

Iš Washingtono praneša, kad bent tuo tarpu Chicago namų savininkai negali pakelti nuomos mokesčio už kambarius bei butus, kaip numatė miesto tarybos nutarimas rugp. 15 d.

SAVAITRAŠTIS

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

U. S. A. metams kainuoja Du doleriai

Galima išsirašyti per "Naujienas" arba tiesioginiai, adresuojant:

"A. L. Balsas"

Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

Net ir kunigai pasislėpę ji studijuoja, nors savo parapijonims draudžia jį rankas palmti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokų patarimų, pamokinimų, gražių eilių, įdomių pavelkslių ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams. Adresas toks:

"KELEIVIS"

636 Broadway SO. BOSTON, MASS.

* Vardinių progą ilgam atnaminumui įgraviuoti savo arba kito asmens inicialus į aukso žiedą ar kitą dovanėlę pigiai galima pas J. Karvelį, 3249 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telefonas: DAnube 6-1136.

PRANEŠIMAI

'USIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAS

Šių metų rugsėjo 6 d. švenčinamas kuklus paminklėlis, pastatytas šv. Kazimiero kapinėse, a. a. mirusiam Lietuvos kariuom. pulk. leit. Kazimierui Stebuliui. Prisidėjusius aukomis ir visus kitus mirusio draugus maloniai prašoma dalyvauti paminklėlio pašventinime. Norintius dalyvauti prašom susirinkti prie Marquette Parko bažnyčios (So. Washenaw ir W. 68th Str.) rugsėjo mėn. 6 d., 10 val. ryto, o iš ten, skykiu su bžnyčios atstovu, važiuosime į kapines ir, gal pėsčintį kartą, pagerbime amžinai ilsimtį a. a. Kazimiera. —M. N.

Suvalkiečių Draugijos choro svarbi pamoka bus penktadienį, rugsėjo 5 d., 8 val. vak., Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Visi choro nariai, senieji ir naujieji, prašomi susirinkti, nes sekmadienį choras turi šeimyninį išvažiavimą Speičio sode. —Rastininkė.

Cicero Našlių ir Našliškių Draugisko Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 5 d., 8 val. vakarą, Skadausko svetl., 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill. Visi nariai, es kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. —K. Kazlauskas, rašt.

POVILAS KUOLAS
4017 Deodor Street
Indiana Harbor, Ind.

Mirė 1952 m. rugsėjo 3 d., 12:30 val. po pietų, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Rokiškio apskr., Ragelių parap., Radišių kaime.

Amerikoje išgvyveno 39 m. Paliko nullūdę: brolis Juozapas Kuolas iš Rhinelander, Wis.; pusbroliai su šeimomis ir daug draugų ir pažįstamu.

Kūnas pašarvotas Prucecki koplyčioje, 3803 Main Street, Indiana Harbor, Ind.

Šeštadienį, rugsėjo 6 dieną, 1:00 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvų Tautines Kapines.

Visi a. a. Povilo Kuolo giminės, draugai ir pažįstami nuodirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą.

Nullūdę lieka:

Brolis, Pusbroliai, Giminės ir Pažįstameji.

Laid. direkt. Prucecki. Dėl informacijų skambinkit 3641-R

A. + A.

ANTHONY SLEPAVIC

(Šlepačius) gyveno 4440 S. California Ave. Mirė 1952 m. rugsėjo 2 d., 2 val. po pietų, sulaukęs 56 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Pagrmančio valsč., Silalės mieste.

Amerikoje išgvyveno 39 m. Paliko nullūdę: žmona Marijona (pagal tėvus Kazlauskaitė), dvi dukterys: Loretta ir Mary-Ann; uošvienė Stanislava Tamašūnaitė, švogeri Edward Kazlauskas, jo žmona Ona ir šeima; švogeri Albiną Jankas, jos vyras Jonas ir šeima; švogeri Johanna Elrich, jos vyras Isidor ir šeima; velionio brolis Walter Šlepačius, jo žmona Sophie ir šeima; sesuo Doris Jurkman ir jos vyras ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklaušė Chicagoj Lietuvų Draugijai.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Šeštadienį, rugsėjo 6 dieną, 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidejimo Panelės šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Anthony Slepavic giminės, draugai ir pažįstami nuodirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą. Nullūdę lieka: žmona, Dukterys, Uošvienė, Brolis, Sesuo, švogeriai ir švogerkos. Laid. direkt. J. F. Eudeikis. Telef.: YArds 7-1741.

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1952: Pirm. P. Kurzikauskas, 10019 So. Lafayette Ave.; vice-pirm. J. Klois, 8858 S. Cottage Grove Ave.; finansų rašt. ir organizatorius A. Lauratanas, 10530 S. Indiana Ave.; nut. rašt. P. Kučinskas, 5 W. 112th Place; kasininkas E. Snarskis, 610 E. 88th St.; kasos globėjai: M. Simonienė, 716 E. 92nd Place; ir E. Lazinkienė, 514 E. 89th Place; durininkas T. Bolišauskas, 515 E. 91st Place; daktaras kvotėjas Dr. Makaras, 11750 So. Parnell Ave.; korespondentas E. Vilkas, 11600 So. Lafayette Ave.

GELININKAS

(PUTRAMENTAS) Linksnumo ar lūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikalė paaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue, Forestmouth 7-9629.

LOVEIKIS

Sinčiam Gėlės Telegrama i Visas Pasaulio Dalis. KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YArds 7-7365

URBA

Gėlės Mylntiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams vėsmis, Papuošimams. **GELININKAS** 4180 Archer Avenue. Phone: LA 3-5866 arba 3-5870

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELININKAS Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidojimų ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LIQDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIKIA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
Republic 7-8600-8601

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlOCK 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIUSAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BISHOP 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BISHOP 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kl.

NARIAI
Chicagoj
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
* TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781
STEPONAS C. LACHAWICZ
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
Virginia 7-6672 PULLMAN 5-1270
L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COMmodore 4-2228
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711
ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. OLYmpic 2-1008

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Kiekvienas privalo taupyti geresnei ateičiai
Kad rūpesčiai ateitimi būtų mažesni, reikia taupyti saugioje įstaigoje
Taupykite Standard Federal Savings & Loan Association — saugiausioje taupymo įstaigoje

Turtas — \$30,000,000.00
Atsargos Fondas — \$3,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidarama.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

